

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

Druk nr 2964
Warszawa, 11 maja 2004 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o zmianie ustawy o zaopatrzeniu społecznym rolników.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Alicję Murynowicz.

(-) Jan Antochowski; (-) Andrzej Aumiller; (-) Magdalena Banaś;
(-) Renata Basta; (-) Barbara Błońska-Fajfrowska; (-) Elżbieta Bolek;
(-) Ryszard Chodyncki; (-) Jan Chojnacki; (-) Danuta Ciborowska;
(-) Bronisław Cieślak; (-) Eugeniusz Czykwin; (-) Bronisław Dankowski;
(-) Jakub Derech-Krzycki; (-) Wojciech Długoborski; (-) Wojciech Domaradzki;
(-) Jerzy Dziewulski; (-) Michał Figlus; (-) Sebastian Florek;
(-) Franciszek Franczak; (-) Maria Gajecka-Bożek; (-) Andrzej Gawłowski;
(-) Witold Gintowt-Dziewałtowski; (-) Stanisław Głębocki; (-) Józef Głowa;
(-) Anna Górna-Kubacka; (-) Danuta Grabowska; (-) Joanna Grobel-Proszowska;
(-) Zofia Grzebisz-Nowicka; (-) Hanna Gucwińska; (-) Ryszard Hayn;
(-) Krystyna Herman; (-) Roman Jagieliński; (-) Andrzej Jagiełło;

(-) Marian Janicki; (-) Ewa Maria Janik; (-) Krzysztof Janik; (-) Elżbieta Jankowska; (-) Zbigniew Janowski; (-) Izabela Jaruga-Nowacka; (-) Teresa Jaształ; (-) Mieczysław Jedoń; (-) Tadeusz Kaleniecki; (-) Bożena Kizińska; (-) Jan Knapik; (-) Jan Kochanowski; (-) Bronisława Kowalska; (-) Ewa Kralkowska; (-) Zbigniew Krutczenko; (-) Józef Kubica; (-) Mariusz Łapiński; (-) Krystian Łuczak; (-) Tomasz Mamiński; (-) Ryszard Maraszek; (-) Waclaw Martyniuk; (-) Czesław Marzec; (-) Tadeusz Motowidło; (-) Alicja Murynowicz; (-) Jerzy Müller; (-) Tadeusz Myler; (-) Andrzej Namysło; (-) Irena Maria Nowacka; (-) Józef Nowicki; (-) Józef Oleksy; (-) Jan Orkisz; (-) Wiktor Osik; (-) Małgorzata Ostrowska; (-) Andrzej Otręba; (-) Alfred Owoc; (-) Jerzy Pękała; (-) Elżbieta Piela-Mielczarek; (-) Ryszard Pojda; (-) Marek Pol; (-) Danuta Polak; (-) Stanisława Prządka; (-) Władysław Rak; (-) Zygmunt Ratman; (-) Andrzej Różański; (-) Kazimierz Sas; (-) Jan Sieńko; (-) Andrzej Skrzyński; (-) Józef Skutecki; (-) Zbigniew Sobotka; (-) Adam Sosnowski; (-) Edmund Stachowicz; (-) Stanisław Stec; (-) Marian Stępień; (-) Władysław Stępień; (-) Benedykt Suchecki; (-) Elżbieta Szparaga; (-) Jan Szwarz; (-) Jan Szymański; (-) Zygmunt Jerzy Szymański; (-) Halina Talaga; (-) Tadeusz Tomaszewski; (-) Ryszard Tomczyk; (-) Michał Turkiewicz; (-) Marek Widuch; (-) Zofia Wilczyńska; (-) Zbigniew Witaszek; (-) Marcin Wnuk; (-) Adam Woś; (-) Grzegorz Woźny; (-) Zbyszek Zaborowski; (-) Andrzej Zając; (-) Jan Zaworski; (-) Lech Zielonka.

USTAWA
z dnia ...
o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o
zmianie ustawy o zaopatrzeniu społecznym rolników

Art. 1.

W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118, z późn. zm¹) po art. 194 dodaje się art. 194 a i 194 b w następującym brzmieniu:

- „Art. 194 a. 1. Emerytury i renty przysługujące na podstawie ustawy, które zostały obliczone od kwoty bazowej stanowiącej mniej niż 100% przeciętnego wynagrodzenia, podlegają przeliczeniu.
2. Przeliczenie emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy polega na ponownym obliczeniu świadczenia od kwoty bazowej, określonej w ust. 4 - 9.
3. Przeliczenie emerytur i rent następuje corocznie od 1 marca poczynając od dnia 1 marca 2005 r.
4. Od dnia 1 marca 2005 r. podwyższa się kwotę bazową dla emerytów i rencistów urodzonych przed 1 stycznia 1919 r. do 100% przeciętnego wynagrodzenia przyjętego do ustalenia wysokości świadczenia w dniu jego przyznania.
5. Od dnia 1 marca 2005 r. podwyższa się kwotę bazową dla emerytów i rencistów urodzonych w latach 1919 – 1929 do 94% przeciętnego wynagrodzenia przyjętego do ustalenia wysokości świadczenia w dniu jego przyznania.
6. Od dnia 1 marca 2006 r. podwyższa się kwotę bazową dla emerytów i rencistów urodzonych w latach 1919 – 1929 do 96% przeciętnego wynagrodzenia przyjętego do ustalenia wysokości świadczenia w dniu jego przyznania.
7. Od dnia 1 marca 2007 r. podwyższa się kwotę bazową dla emerytów i rencistów urodzonych w latach 1919 – 1929 do 98% przeciętnego wynagrodzenia przyjętego do ustalenia wysokości świadczenia w dniu jego przyznania.
8. Od dnia 1 marca 2008 r. podwyższa się kwotę bazową dla emerytów i rencistów urodzonych w latach 1919 – 1929 do 100% przeciętnego wynagrodzenia przyjętego do ustalenia wysokości świadczenia w dniu jego przyznania oraz podwyższa się kwotę bazową dla emerytów i rencistów urodzonych po 1929 r. do 94% przeciętnego wynagrodzenia przyjętego do ustalenia wysokości świadczenia w dniu jego przyznania.
9. W latach 2009 – 2011, corocznie podwyższa się kwotę bazową o dwa punkty procentowe dla emerytów i rencistów urodzonych po 1929 roku.
10. Przeliczona emerytura i renta podlega podwyższeniu w ramach waloryzacji przypadających do dnia, od którego przysługuje prawo do świadczenia w przeliczonej wysokości, a jeżeli wypłata była wstrzymana - z uwzględnieniem waloryzacji przypadających w okresie do dnia jej wznowienia.
- ”

11. Emerytury i renty przelicza się z urzędu, a jeżeli wypłata świadczenia jest wstrzymana – po jej wznowieniu.

„Art. 194 b. 1. Osobom pobierającym świadczenia ustalone w kwocie najniższej emerytury lub renty przysługuje jednorazowa wypłata w wysokości:

- 1) 100 zł – dla osób pobierających emeryturę, renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy lub rentę rodzinną,
- 2) 75 zł - dla osób pobierających renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

2. Realizacja wypłaty następuje w marcu 2005 r. i w marcu 2006 r.

3. Jednorazowa wypłata nie przysługuje w tym roku kalendarzowym, w którym przeprowadzono waloryzację emerytur i rent.

4. Jednorazowa wypłata finansowana jest ze środków budżetu państwa.”.

Art. 2.

W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o zaopatrzeniu społecznym rolników² po art. 104 dodaje się art. 104 a w brzmieniu:

„Art. 104 a. 1. Emerytom lub rencistom uprawnionym do świadczeń nie wyższych niż najniższa emerytura lub renta określona w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przysługuje jednorazowa wypłata w wysokości:

- 1) 100 zł – dla osób pobierających emeryturę, renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w rolnictwie lub rentę rodzinną,
- 2) 75 zł - dla osób pobierających renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w rolnictwie.

2. Realizacja wypłaty następuje w marcu 2005 r. i w marcu 2006 r.

3. Jednorazowa wypłata nie przysługuje w tym roku kalendarzowym, w którym przeprowadzono waloryzację emerytur i rent, zgodnie z przepisami ustawy, o której mowa w art. 1.

4. Jednorazowa wypłata finansowana jest ze środków budżetu państwa.”.

Art. 3.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 70, poz. 774, Nr 72, poz. 801 i 802 i Nr 106, poz. 1215, z 2000 r. Nr 2, poz. 26, Nr 9, poz. 118, Nr 19, poz. 238, Nr 56, poz. 678 i Nr 84, poz. 948, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 85, poz. 924, Nr 89, poz. 968, Nr 111, poz. 1194 i Nr 154, poz. 1792, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679, Nr 240, poz. 2054 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498, Nr 135, poz. 1268, Nr 166, poz. 1609, Nr 203, poz. 1966, Nr 210, poz. 2037 i Nr 228, poz. 2255.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756, z 1999 r. Nr 60, poz. 636, z 2001 r. Nr 73, poz. 764, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 228 poz. 2255 i Nr 229 poz. 2273.

Uzasadnienie

W 1993 r. (od 1 marca) obniżony został wymiar kwoty bazowej ze 100% do 91% przeciętnego wynagrodzenia z kwartału poprzedzającego termin waloryzacji. Ponieważ zarówno formuła wyliczania świadczeń, jak też i ich waloryzowania były ściśle powiązane z poziomem kwoty bazowej, świadczenia już wypłacane jak i przyznawane „miały w sobie” obniżoną do 91% kwotę bazową. W czerwcu 1994 r. podniesiono wymiar kwoty bazowej z 91% do 93%. Od tej daty, aż do września 1996 r. emerytura bądź renta bez względu na to, czy była świadczeniem już wypłacanym, czy też nowym, wyliczona była z uwzględnieniem 93% kwoty bazowej. Od września 1996 r. wprowadzony został nowy mechanizm waloryzacji, który nie był powiązany, tak jak poprzedni, ze wzrostem kwoty bazowej. Natomiast świadczenia nowe w momencie ich ustalania były nadal powiązane z poziomem tej kwoty. Od 1 września 1996 r. wymiar kwoty bazowej wzrósł do 94% i przy terminach kolejnych waloryzacji dla nowych świadczeń podwyższany był o 1 punkt procentowy. Od 1 stycznia 1999 r. wymiar kwoty bazowej wynosi 100%.

Zgodnie z projektem świadczenia przyznawane od kwoty bazowej o wymiarze niższym niż 100% byłyby przeliczane etapowo, począwszy od 1 marca 2005 roku, według zasady, że świadczenia ustalano by ponownie, uwzględniając wymiar kwoty bazowej aktualnej na dzień przyznania świadczenia (lub jego przeliczenia) oraz dokonano by wszystkich podwyżek jakim dane świadczenie podlegało od dnia przyznania.

Przyjęto, że świadczenia przyznane od kwoty bazowej o wymiarze mniejszym niż 100% byłyby przeliczane etapowo, corocznie od 1 marca, począwszy od 1 marca 2005 r. według zasady: świadczenia ustalano by ponownie, uwzględniając wymiar kwoty bazowej aktualnej na moment przyznania odpowiedni dla danego etapu i dokonano by wszystkich podwyżek, jakim dane świadczenie podlegało od momentu przyznania.

Zmiana druga ma charakter epizodyczny. W latach 2005 i 2006 wszyscy emeryci i renciści, którzy pobierają świadczenia w kwocie najniższej, 1-go marca każdego roku otrzymaliby 100 zł. (75 zł. renciści pobierający rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy) pod warunkiem, że w danym roku nie byłoby waloryzacji.

Odpowiedniej zmiany dokonano również w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników: emeryci i renciści otrzymujący świadczenia z tego systemu w kwocie nie wyższej niż najniższa emerytura i renta z systemu powszechnego otrzymaliby takie same jednorazowe wypłaty.

Ocena skutków regulacji

Oszacowano, że w warunkach finansowych 2004 r., przeliczenie emerytur i rent od 100% kwoty bazowej spowodowałoby następujące wydatki:

I etap -	2005 r.	-	podwyższenie świadczeń dla 1 224,3 tys. osób, wzrost wydatków wyniósłby około 0,23 mld zł
II etap -	2006 r.	-	podwyższenie świadczeń dla 1 021,1 tys. osób, wzrost wydatków wyniósłby około 0,23 mld zł, (plus wydatki poprzedniego etapu w kwocie 0,24 mld zł) czyli łączny wzrost wydatków – 0,47 mld zł
III etap -	2007 r.	-	podwyższenie świadczeń dla 954,1 tys. osób, wzrost wydatków wyniósłby około 0,22 mld zł,

			(plus wydatki poprzednich etapów w kwocie 0,47 mld zł) czyli łączny wzrost wydatków – 0,69 mld zł
IV etap -	2008 r.	-	podwyższenie świadczeń dla 4 062,8 tys. osób , wzrost wydatków wyniósłby około 0,54 mld zł, (plus wydatki poprzednich etapów w kwocie 0,67 mld zł) czyli łączny wzrost wydatków – 1,21 mld zł
V etap -	2009 r.	-	podwyższenie świadczeń dla 3 255,1 tys. osób , wzrost wydatków wyniósłby około 0,7 mld zł, (plus wydatki poprzednich etapów w kwocie 1,23 mld zł) czyli łączny wzrost wydatków – 1,93 mld zł
VI etap -	2010 r.	-	podwyższenie świadczeń dla 3 331,3 tys. osób , wzrost wydatków wyniósłby około 0,71 mld zł, (plus wydatki poprzednich etapów w kwocie 1,90 mld zł) czyli łączny wzrost wydatków – 2,61 mld zł
VII etap -	2011 r.	-	podwyższenie świadczeń dla 3 312 tys. osób , wzrost wydatków wyniósłby około 0,72 mld zł, (plus wydatki poprzednich etapów w kwocie 2,56 mld zł) czyli łączny wzrost wydatków – 3,28 mld zł

Szacunkowe koszty jednorazowych wypłat w dzisiejszych warunkach w roku 2004 wyniosą 150 mln zł.

Źródłem finansowania tych regulacji byłyby środki z budżetu państwa, wygosparowane m. in. z oszczędności powstałych w systemie ubezpieczeń społecznych na skutek planowanej zmiany zasad waloryzacji świadczeń emerytalno - rentowych.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Regulacja nie ma wpływu na:

- rynek pracy,
- sytuację i rozwój regionalny,
- konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Projekt został przesłany do konsultacji związkom zawodowym: Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych, NSZZ „Solidarność” i Forum Związków Zawodowych.

Warszawa, dnia 17 maja 2004 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o zmianie ustawy o zaopatrzeniu społecznym rolników z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu (M.P. z 2002 r. Nr 23, poz. 398) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedmiotem poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o zmianie ustawy o zaopatrzeniu społecznym rolników jest podwyższenie wysokości świadczeń z FUS naliczonych na podstawie kwoty bazowej niższej, niż 100% przeciętnego wynagrodzenia, poprzez ich przeliczenie począwszy od dnia 1 marca 2005 r. Analogicznie do świadczeń z FUS podwyższeniu mają ulec także świadczenia wypłacane przez KRUS.

2. Stan prawa wspólnotowego materii objętej projektem

W obowiązującym prawie wspólnotowym nie istnieją żadne regulacje obejmujące zakres merytoryczny opiniowanego projektu.

3. Układ Europejski

Żadne z postanowień Układu ustanawiającego stowarzyszenie Polski ze Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi (Układ Europejski) nie dotyczy materii objętej zakresem opiniowanego projektu.

4. Traktat akcesyjny

Traktat o przystąpieniu Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej do Unii Europejskiej (Traktat akcesyjny) nie zawiera postanowień dotyczących materii objętej zakresem opiniowanego projektu.

5. Analiza przepisów projektu

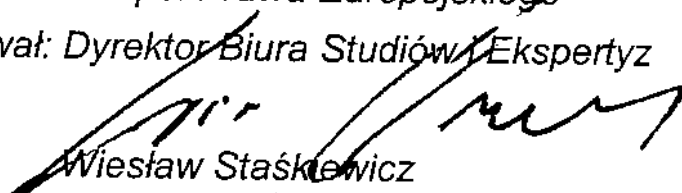
Zakres przedmiotowy projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o zmianie ustawy o zaopatrzeniu społecznym rolników nie jest objęty przepisami prawa wspólnotowego ani postanowieniami Układu Europejskiego.

6. Konkluzje

Projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o zmianie ustawy o zaopatrzeniu społecznym rolników nie jest objęty zakresem obowiązującego prawa wspólnotowego i obowiązkiem dostosowawczym wynikającym z Układu Europejskiego.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz

Wiesław Staśkiewicz

Deskryptory bazy REX: emerytura, Unia Europejska

OGÓLNOPOLSKIE POROZUMIENIE

ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Wiceprzewodnicząca

Wiesława Tarnowska

Warszawa 26.05.2004 r.

OPZZ-Z2/WT/412/04/AS

Pan

Jerzy Paprota

Dyrektor Biura Klubu Parlamentarnego

Sojuszu Lewicy Demokratycznej

ul. Wiejska 4/6/8

00-902 Warszawa

W odpowiedzi na pismo z dnia 18 maja 2004 r. l.dz. 153/2004 przesyłam w załączeniu opinię do projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o zmianie ustawy o zaopatrzeniu społecznym rolników, opracowanego przez grupę posłów SLD, UP i FKP.

Opinię tę należy traktować jako wstępną. OPZZ zastrzega, iż ostateczne stanowisko zostanie przedłożone po otrzymaniu oficjalnego projektu od Marszałka Sejmu i po przeprowadzeniu konsultacji związkowej.

Z wyrazami szacunku

OGÓLNOPOLSKIE POROZUMIENIE
ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Wiceprzewodnicząca
Wiesława Taranowska

Wstępna opinia do projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o zmianie ustawy o zaopatrzeniu społecznym rolników, opracowanego przez grupę posłów SLD, UP i FKP

Projekt ustawy zakłada:

- przywrócenie 100% wskaźnika kwoty bazowej emerytur i rent przyznawanych w latach 1993-1998 w okresie od 1.03.2005 r do 2011 roku tj. przez okres 7 lat
- jednorazowe wsparcie finansowe (w marcu 2005 i 2006) emerytów i rencistów, pobierających świadczenia ustalone w kwocie najniższej w wysokości 100 zł (pobierającym emeryturę, rentę rodzinną lub rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy) oraz 75 zł (pobierającym rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy) wypłacane ze środków budżetowych Państwa.

Planowane koszty przedsięwzięcia, wg autorów projektu wyniosłyby ogółem 3,28 mld zł, licząc narastająco z uwzględnieniem skutków regulacji z lat poprzednich. Obrazuje to poniższa tabela.

Tabela 1

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kwota w mld zł	0,23	0,47	0,69	1,21	1,93	2,61	3,28

opracowanie własne

Z przedstawionej kalkulacji kosztów nie wynika, czy uwzględnione w niej zostały jednorazowe wypłaty w latach 2005 i 2006.

Zgodnie z projektem, od 1 marca, począwszy od 2005 r. świadczenia ustalano by ponownie, uwzględniając wymiar wskaźnika kwoty bazowej aktualnej na dzień przyznania świadczenia oraz datę urodzenia emeryta lub rencisty.

Obrazuje to poniższa tabela.

Tabela 2

Urodzeni w latach	Wysokość wskaźnika kwoty bazowej w % w poszczególnych latach						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Przed 1.1.1919	100	100	100	100	100	100	100
1919 - 1929	94	96	98	100	100	100	100
Po 1929	bz	bz	bz	94	96	98	100

opracowanie własne

Przyjmując nową wysokość wskaźnika kwoty bazowej organ rentowy dokonałby wszystkich podwyżek, jakim dane świadczenie podlegało od momentu przyznania.

Równocześnie wszyscy emeryci i renciści pobierający świadczenia ustalone w kwocie najniższej otrzymaliby 1 marca 2005 r. i 1 marca 2006 r. jednorazowe wypłaty, pod warunkiem, że w danym roku nie byłaby przeprowadzona waloryzacja świadczeń.

Ocena projektu.

Omawiany projekt budzi szereg wątpliwości i zastrzeżeń zarówno w zakresie merytorycznych rozwiązań jak też ich społecznych i finansowych skutków.

Obecnie w Sejmie rozpatrywany jest rządowy projekt ustawy (druk 2492) o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, który zakłada zmianę formuły waloryzacji emerytur i rent. Gdyby przyjąć, że przepisy tej ustawy wejdą w życie w bieżącym roku (ostatni rok waloryzacji) a inflacja wyniesie, jak zakłada rząd, w latach 2005-2007 odpowiednio 2,4%, 2,7% i 2,6%, oznaczałoby to, że w wyniku zmian zakładane oszczędności na waloryzacji świadczeń wyniosą:

Tabela 3

Oszczędności w latach w mld zł			
2005	2006	2007	razem
1,95	4,78	2,06	8,79

źródło Gazeta Wyborcza

Autorzy projektu zakładają, że źródłem proponowanych regulacji byłyby oszczędności wygenerowane w systemie ubezpieczeń społecznych w wyniku zmiany zasad waloryzacji świadczeń.

Dokonując porównania kwot wprowadzenia ustawy wyrównującej wskaźniki kwoty bazowej emerytur i rent, zawarte w tabeli 1 do planowanych oszczędności wynikających ze zmian w waloryzacji emerytur i rent (tabela 3), należy stwierdzić, że są one dalece rozbieżne a co zatem idzie istnieje, w odniesieniu do tej propozycji, możliwość wprowadzenia szybszego mechanizmu wyrównywania kwoty bazowej, bez konieczności rozkładania tego przedsięwzięcia aż na okres 7 lat. Podkreślić należy, że koszty te per saldo będą niższe, bowiem z uzasadnienia ustawy nie wynika aby projektodawcy od kosztów podwyżki świadczeń odjęli należny od tych kwot podatek od przychodów osobistych płaconych przez emerytów i rencistów oraz należną składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Równocześnie należy podkreślić, że projektodawcy w swoich kalkulacjach założyli, że w IV etapie, planowanym w roku 2008 nastąpi podwyższenie świadczeń dla ponad 4 milionowej grupy emerytów i rencistów. Zdaniem OPZZ liczba ta jest znacznie zawyżona. Liczba świadczeniobiorców, którym przyznano emeryturę lub rentę w latach 1993-1998 (w tys.) kształtuje się następująco:

Tabela 4

Lata	Razem	W tym		
		Emerytury	Renty inwalidzkie	Renty rodzinne
1993	414,5	140,5	202,6	70,8
1994	397,1	124,2	206,4	66,0
1995	339,9	111,7	170,3	57,3
1996	324,2	114,3	151,6	58,3
1997	326,3	119,8	154,9	51,6
1998	291,4	98,5	141,1	51,8
	2.093.400	709,0	1026,9	355,8

Zródło ZUS

Powyższa liczba nie obejmuje świadczeń emerytalnych i rentowych przyznanych w wymienionych latach z tytułu ubezpieczenia społecznego rolników.

Zwrócić uwagę należy także na nierzetelnie dokonaną finansową ocenę skutków regulacji zawartą w uzasadnieniu projektu. Wyliczając skutki finansowe poszczególnych etapów wyrównywania wskaźnika dowolnie (raz w wyższej, raz niższej kwocie) określano skumulowane koszty poprzednich etapów. Biorąc pod uwagę średni wiek oraz stan zdrowia osób objętych regulacją i wynikające z tego naturalne ubytki liczby świadczeniobiorców przenoszone wydatki z lat poprzednich będą zawsze niższe od przyjętych.

Wątpliwości budzi wynikająca z projektu propozycja jednorazowego wsparcia emerytów i rencistów w marcu 2005 i 2006 roku o jednorazowe wypłaty w kwocie 75 lub 100 zł, pokrywanych z budżetu państwa. Koszt tej operacji skalkulowano na kwotę 150 mln zł. Średniomiesięcznie emeryt lub rencista przy tym rozwiązaniu byłby wsparty odpowiednio kwotą brutto 8,33 zł lub 6,25 zł., nie określono bowiem w projekcie jaki charakter mają mieć te wypłaty i czy od nich świadczeniobiorcy mieliby potrącony podatek od przychodów osobistych.

Wątpliwości konstytucyjne w zakresie równości budzą rozwiązania dotyczące etapowego wprowadzania mechanizmu wyrównywania wskaźnika kwoty bazowej.

Z dniem 1 marca 2005 roku wskaźnik 100% uzyskaliby emeryci i renciści, z których najmłodszy liczył by 86 lat i 2 miesiące życia, 1 marca 2008 roku najmłodszy miałby 79 lat i 2 miesiące zaś najstarszy 89 lat i 2 miesiące zaś spośród osób otrzymujących ten wskaźnik w 2011 roku najstarszy ukończyłby 81 lat i 2 miesiące.

Podobne zróżnicowania wiekowe dotyczyłyby także osób, których świadczenia przeliczane byłyby od wskaźników pośrednich tj. w wysokości 94, 96 i 98 % kwoty bazowej. Przykładowo wskaźnikiem 94% legitymował by się w dniu 1 marca 2005 najstarszy emeryt lub rencista liczący 86 lat 2 miesiące i 1 dzień zaś w dniu 1 marca 2008 roku – 78 lat i 2 miesiące życia.

Reasumując:

Konieczność przywrócenia pełnej kwoty bazowej była przez OPZZ wielokrotnie zgłaszana. Przypomnieć warto, że z inicjatywy posłów związkowych, w Sejmie III kadencji wniesiony został poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który niestety nie został przyjęty.

Po raz kolejny stanowczo wypowiedzieliśmy się na ten temat 13 grudnia 2002 r. podczas formułowania uchwały Komisji Trójstronnej zobowiązującej rząd do stopniowej likwidacji

zróznicowania wskaźnika procentowego kwot bazowych, stosowanego w okresie do stycznia 1999 r. przy ustalaniu wysokości emerytur i rent.

Wreszcie 13 stycznia 2004 r. opiniując projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ponownie wezwaliśmy rząd do wykonania uchwały Komisji Trójstronnej w tej sprawie.

W związku z tym z zadowoleniem należy przyjąć inicjatywę grupy posłów oraz zapewnienie Prezesa Rady Ministrów, wypowiedziane w dniu 14.05.2004 r. w exposé o poparciu przez rząd poselskich projektów ustaw w sprawie przywrócenia 100 proc. wskaźnika kwoty bazowej.

Jednakże projekt ustawy w przedłożonym brzmieniu jest dla nas nie do zaakceptowania.

1. Przede wszystkim wątpliwości budzi źródło finansowania realizacji ustawy. Przedkładając propozycję wygenerowania oszczędności w systemie ubezpieczeń społecznych na skutek zmian zasad waloryzacji emerytur i rent wnioskodawcy chcą naprawić krzywdę części emerytów i rencistów kosztem pozostałej części tej grupy społecznej.

Wypada w tym miejscu przypomnieć, że projekt ustawy dotyczącej nowych zasad waloryzacji świadczeń był przedmiotem obrad Prezydium OPZZ, które sprzeciwiło się wprowadzaniu tych zasad. Systemowe uregulowanie waloryzacji, która miała miejsce w marcu b.r. zostało wypracowane z niemałym trudem w drodze dialogu społecznego i kompromisu. Przedłożenie rządowe w tej sprawie, OPZZ uznało za złamanie przez stronę rządową uchwały Komisji Trójstronnej, co rażąco narusza jego wiarygodność a także podważa celowość dalszego funkcjonowania forum dialogu społecznego.

2. Biorąc pod uwagę koszty planowanego przedsięwzięcia oraz sytuację budżetu Państwa mamy świadomość, że sprawy nie da się załatwić jednoetapowo. Stoimy jednak na stanowisku, że okres, w którym wyrównaniem wskaźnika objęci zostaną wszyscy pokrzywdzeni powinien być znacznie krótszy, bowiem istnieje duże prawdopodobieństwo, graniczące z pewnością, że znaczna część świadczeniobiorców nie dożyje pełnego wyrównania wskaźnika. W związku z tym etapy wprowadzania ustawy powinny uwzględniać jednorazowe podwyższenie wskaźnika do pełnych 100% z uwzględnieniem wieku emerytów i rencistów, np.:

Tabela 5

Data podwyższenia wskaźnika do 100 %	1.3.2005	1.3.2006	1.3.2007
Wiek emeryta lub rencisty	85 i więcej	75 -85	pozostali

Opracowanie własne

3. W uzasadnieniu do projektu ustawy, wnioskodawcy nie podali jakie intencje przyświecały im przy wprowadzaniu zapisu w zakresie jednorazowych wypłat dla pobierających świadczenia w wysokości najniższej. Trudno ich się domyśleć, biorąc pod uwagę wysokość zaproponowanych kwot. Biorąc jednak pod uwagę, że w aktualnym stanie prawnym wysokość świadczeń najniższych ulega podwyższeniu wraz z waloryzacją świadczeń, wydaje się za zasadne, aby znowelizować ten przepis tak, aby świadczenia najniższe były podwyższane corocznie, niezależnie od mechanizmu waloryzacji emerytur i rent.

4. Prezydium OPZZ w dniu 18.05.2004 r odrzuciło zamysł, aby ustawa przewidująca wyrównanie wskaźnika kwoty bazowej rozpatrywana była w Sejmie dopiero po uchwaleniu ustawy zmieniającej zasady waloryzacji emerytur i rent i stanęło na stanowisku, że obie sprawy powinny znaleźć się w jednym akcie prawnym, przedłożonym przez Rząd.

Opracował: Andrzej Strębski, 20.05,2004 r.